

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет
Факультет грецької філології та перекладу

КАТАЛОГ ЕЛЕКТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

кафедри слов'янської філології та перекладу

**(для освітньо-професійних програм підготовки здобувачів вищої освіти
за спеціальностями МДУ)**

Маріуполь – 2020

Каталог елективних дисциплін кафедри слов'янської філології та перекладу (для освітньо-професійних підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями МДУ) : інфор. видання / Укл.: – Маріуполь, 2020. – 30 с.

Рекомендовано вченою радою факультету грецької філології та перекладу
(протокол № 3 від 2 листопада 2020 року)

В інформаційному виданні подано анотований перелік 20 елективних дисциплін професійної підготовки, які пропонуються кафедрою слов'янської філології та перекладу для включення в освітньо-професійні програми підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями МДУ на першому та другому рівні вищої освіти (ОС «Бакалавр», ОС «Магістр»).

Призначено для розробників програм, керівників факультетів, кафедр, які забезпечують право здобувачів вищої освіти на вибір індивідуальної траєкторії навчання шляхом вивчення елективних дисциплін.

Розробники програм елективних дисциплін

Наталія Волік, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри
слов'янської філології та перекладу,

Неллі Гайдук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської
філології та перекладу,

Юлія Голоцукова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської
філології та перекладу

Олена Гусєва, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської
філології та перекладу,

Ганна Маслова, старший викладач кафедри слов'янської філології та
перекладу

Олена Педченко, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри
слов'янської філології та перекладу,

ЗМІСТ

Дисципліни професійної підготовки

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лінгвокраїнознавство Польщі

Стилістика та культура мовлення

Практикум російсько-українського перекладу та редагування

Історія російської мови

Сучасна література

Історія російської критики та журналістики

Аналіз художнього тексту

Практичний курс другої іноземної мови (польська)

ДРУГИЙ «МАГІСТЕРСЬКИЙ» РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Практична методика викладання другої іноземної мови (польської)

Практикум російсько-українського перекладу та редагування

Гендерні дослідження у літературознавстві

ДО УВАГИ КОРИСТУВАЧІВ КАТАЛОГУ

Каталог елективних дисциплін кафедри слов'янської філології та перекладу

- є *систематизованим переліком* елективних дисциплін, які кафедра пропонує для освітньо-професійних підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями МДУ на першому та другому рівнях вищої освіти;
- є *свідченням спроможності кафедри* оперативно задовольнити освітні потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями;
- Змістовні модулі дисциплін, форми навчання, методи активізації пізнавальної активності студентів під час проведення аудиторних занять і організації СРС *спрямовані на формування базових компетенцій (компетентностей)* у здобувачів вищої освіти на певному рівні.

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лінгвокраїнознавство Польщі

Мета: ознайомлення студентів з нерідною для них культурою, історією, економікою, релігією, освітою, тощо країн західних слов'ян, зокрема – Польщі, в тому числі, за допомогою вивчення таких країнознавчих понять, як мовна ситуація та її різновиди, мова повсякденної поведінки, національна афористика, мова жестів, культурний шок, розгляду безеквівалентної та фонові лексики (засобів її перекладу з польської мови на російську).

Завдання:

- ознайомлення студентів з новою для них культурою за

допомогою вивчення мови;

- розгляд мови в сукупності її соціальних і соціокультурних характеристик;
- розкриття прийомів репрезентації та активізації відомостей з національної культури в мовному навчальному процесі;
- виховання у студентів поваги до власного культурного оточення.

ЗМ 1. Теоретичні основи лінгвокраїнознавства.

ЗМ 2. Практика лінгвокраїнознавчого викладання.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- реалізація своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використання різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- здатність креативно використовувати когнітивні ресурси своєї мовної свідомості для вирішення професійних завдань смислового трансферу у ситуаціях міжкультурної ділової комунікації;
- здатність передавати з однієї мови на іншу інформацію (як у письмовій, так і в усній формі) з урахуванням різниці між двома текстами, комунікативними ситуаціями і культурами;
- здатність здійснювати акт міжмовної та міжкультурної комунікації; володіння технологією перекладу; знання норм мови перекладу; знання перекладацьких норм, що зумовлює вибір стратегій перекладу; знання норм стилю й жанру певного тексту; певний мінімум фонових знань, необхідних для адекватної інтерпретації вихідного тексту і предметних знань для здійснення успішного перекладу у межах спеціалізації перекладача.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- базові поняття і термінологію навчальної дисципліни;
- відмінність визначень жестової мови, а також мови повсякденної (рутинної) поведінки;
- визначення поняття фонових знань та їх роль у вивченні іноземної мови;
- зв'язок лінгвістичних понять і визначень з поняттями соціокультурного виміру, що вивчається лінгвокраїнознавством.

вміти:

- визначати складові елементи досліджуваної іншомовної культури;
- виділяти фонові знання як основний предмет

лінгвокраїнознавства;

- визначати основні норми комунікативної поведінки та їх характеристики;
- розрізняти і визначати основні поняття комунікативної поведінки;
- розмежовувати національну афористику;
- знаходити і перекладати безеквівалентну лексику з національною специфікою;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Стилістика та культура мовлення

Мета: розгляд особливостей стилістичної мовленнєвої діяльності у плані співвідношення закономірностей спілкування і структури мовленнєвого акту, функціональних стилів мовлення та їхнього взаємного зв'язку.

Завдання:

- дати студентам загальні теоретичні дані про функціональну стилістику та загальну мовленнєву культуру;
- ознайомити з основними комунікативними засобами мовлення, нормами сучасної російської літературної мови, із засобами мовленнєвої виразності;
- навчити студентів доцільному та доречному використанню мовних засобів в залежності від сфери та ситуації спілкування, від змісту та мети висловлювання;
- акцентувати особливу увагу студентів попередженню небажаної мовної інтерференції з іншими мовами та діалектами сучасної російської мови;
- залучити студентів до лінгвістичної культури, вивченню правил мовленнєвої поведінки, розвитку естетичного ставлення до мови.

ЗМ 1. Основні теоретичні аспекти, поняття і методи стилістики та культури мовлення як навчальної дисципліни

ЗМ 2. Вправи та тренінгові завдання зі стилістики та культури мовлення

**Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:
соціально-особистісні:**

- реалізація своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використання різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- здатність креативно використовувати когнітивні ресурси своєї мовної свідомості для вирішення професійних завдань смислового

трансферу у ситуаціях міжкультурної ділової комунікації;

- здатність передавати з однієї мови на іншу інформацію (як у письмовій, так і в усній формі) з урахуванням різниці між двома текстами, комунікативними ситуаціями і культурами;
- здатність здійснювати акт міжмовної та міжкультурної комунікації; володіння технологією перекладу; знання норм мови перекладу; знання перекладацьких норм, що зумовлює вибір стратегій перекладу; знання норм стилю й жанру певного тексту; певний мінімум фонових знань, необхідних для адекватної інтерпретації вихідного тексту і предметних знань для здійснення успішного перекладу у межах спеціалізації перекладача.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- функційні різновиди російської літературної мови, принципи мовленнєвої організації стилів, їх основні мовні особливості;
- основні комунікативні якості гарного мовлення, що забезпечують доцільне та успішне користування мовою для спілкування;
- засоби мовної виразності;
- образні засоби мови;
- норми сучасної російської літературної мови;
- типи сучасних мовних норм;
- правила мовного етикету, способи підвищення та вдосконалення мовленнєвої культури.

вміти:

- здійснювати стилістичний аналіз текстів;
- давати стилістичну характеристику мовним засобам;
- доцільно та доречно використовувати мовні засоби в залежності від сфери та ситуації спілкування;
- оцінювати своє та чуже мовлення із точки зору правильності, точності, логічності, чистоти, багатства виразності, доречності;
- редагувати тексти з точки зору виконання норм російської літературної мови;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Машинний переклад та комп'ютерна лексикографія

Мета: розвиток навичок використання різних програм машинного перекладу; налаштування програм машинного перекладу залежно від перекладного тексту; розширення словників програм машинного перекладу з метою підвищення якості перекладу; створення власних спеціальних словників в програмах машинного перекладу.

Завдання:

- виробити стійкі навички використання комп'ютерних технологій при перекладі іншомовних текстів;
- ознайомити студентів з основними програмами з машинного перекладу;
- познайомитися з основними видами електронних словників.

ЗМ 1. Історія машинного перекладу, перспективи розвитку.

ЗМ 2. Автоматизований машинний переклад за участю людини.

ЗМ 3. Види систем машинного перекладу.

ЗМ 4. Комп'ютерна лексикографія.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- реалізація своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використання різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- здатність креативно використовувати когнітивні ресурси своєї мовної свідомості для вирішення професійних завдань смислового трансферу у ситуаціях міжкультурної ділової комунікації;
- здатність передавати з однієї мови на іншу інформацію (як у письмовій, так і в усній формі) з урахуванням різниці між двома текстами, комунікативними ситуаціями і культурами;
- здатність здійснювати акт міжмовної та міжкультурної комунікації; володіння технологією перекладу; знання норм мови перекладу; знання перекладацьких норм, що зумовлює вибір стратегій перекладу; знання норм стилю й жанру певного тексту; певний мінімум фонових знань, необхідних для адекватної інтерпретації вихідного тексту і предметних знань для здійснення успішного перекладу у межах спеціалізації перекладача.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні закономірності процесу перекладу;

- особливості перекладу як виду мовного посередництва;
- головні види перекладу;
- засоби досягнення адекватності перекладу;
- основи машинного перекладу;
- основи створення найпростіших програм машинного перекладу.

вміти:

- - виконувати письмовий та усний переклад з іноземної мови на рідну;
- - користуватися системами машинного перекладу;
- - володіти навичками машинної обробки мовної інформації;
- - створювати навчальні комп'ютерні програми;
- - редагувати тексти машинного перекладу;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Практикум російсько-українського перекладу та редагування

Мета: прищеплення студентам навичок практичного перекладу з української мови на російську та навпаки, ознайомлення з основними особливостями перекладу тих чи інших усних та письмових текстових жанрів.

Завдання:

- ознайомлення студентів з різними письмовими текстовими жанрами;
- ознайомлення студентів з різними усними текстовими жанрами;
- розгляд основні лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості тих чи інших текстових жанрів;
- визначення основні особливості перекладу певних текстових жанрів;
- навчання студентів використовувати отримані знання на практиці.

ЗМ 1. Переклад усних текстових жанрів.

ЗМ 2. Переклад письмових текстових жанрів.

ЗМ 3. Літературне редагування.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:
соціально-особистісні:

- реалізація своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використання різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- здатність креативно використовувати когнітивні ресурси своєї мовної свідомості для вирішення професійних завдань смислового

трансферу у ситуаціях міжкультурної ділової комунікації;

- здатність передавати з однієї мови на іншу інформацію (як у письмовій, так і в усній формі) з урахуванням різниці між двома текстами, комунікативними ситуаціями і культурами;
- здатність здійснювати акт міжмовної та міжкультурної комунікації; володіння технологією перекладу; знання норм мови перекладу; знання перекладацьких норм, що зумовлює вибір стратегій перекладу; знання норм стилю й жанру певного тексту; певний мінімум фонових знань, необхідних для адекватної інтерпретації вихідного тексту і предметних знань для здійснення успішного перекладу у межах спеціалізації перекладача.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні закономірності процесу перекладу;
- особливості перекладу як виду мовного посередництва;
- головні види перекладу;
- засоби досягнення адекватності перекладу;
- принципи доперекладацького аналізу тексту будь-якого текстового жанру;
- основні етапи доперекладацького аналізу тексту;
- основні усні текстові жанри та їхні особливості;
- основні письмові текстові жанри та їхні відмінні особливості.

вміти:

- виконувати доперекладацький аналіз тексту будь-якого заданого текстового жанру;
- виконувати доперекладацький аналіз, а також перекладацький аналіз тексту на задану тематику;
- працювати з усними текстовими жанрами, виконувати синхронний та послідовний російсько-український переклад;
- працювати з письмовими текстовими жанрами, виконувати їхній російсько-український переклад, зберігаючи основні риси стилю;
- працювати з двомовними словниками;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Історія російської мови

Мета – сформуванати у студентів уявлення про закономірності становлення норм сучасної російської літературної мови в хронологічній ретроспективі, особливості взаємодії різних форм літературної мови в різні історичні епохи, надати інформацію про особливості та персоналії кожного етапу історії мови, показати вплив особистості на канонізацію мови.

Завдання:

оволодіння лінгвістичною термінологією на рівні синхронного вивчення мови, особливостями становлення порівняльно-історичного методу у мовознавстві, періодизацією історії російської літературної мови, закономірностями формування фонетичних, морфологічних, синтаксичних норм сучасної російської літературної мови, особливостями формування лексичного складу і стилістичної диференціації російської мови, знаннями про внесок окремих особистостей в розвиток і нормування мови.

ЗМ1 – Вступна частина. Стародавній період функціонування російської мови.

ЗМ2 – Московський період російської літературної мови. Розвиток норм РЛМ у XVIII – XIX ст.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність проведення досліджень на належному рівні;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

інструментальні:

- володіння професійною науково-діловою (усною та письмовою) комунікацією українською мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- розуміння сутності та значення інформації у розвитку сучасного суспільства, володіння основними методами та засобами отримання, зберігання, переробки та поширення інформації.

професійні:

- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;
- здатність об'єктивно, виважено оцінювати роль осіб та суспільних груп в історичному процесі та подіях;
- володіти сучасною концептуальною базою та сучасними підходами зарубіжних та вітчизняних дослідників з проблем курсу;
- робити висновки та узагальнення з вивченої проблематики;
- здатність виявляти різні погляди, визнавати і сприймати таку різноманітність;
- вміння переконливо викладати свої думки, дотримуватися етичних стандартів;
- вміння вести діалог з проблематики курсу;
- здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах;
- здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;
- здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;
- здатність застосовувати поглиблені знання з дисципліни для вирішення професійних завдань;
- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією з дисципліни.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- лінгвістичну термінологію на рівні синхронного вивчення мови;
- особливості становлення порівняльно-історичного методу в мовознавстві;
- періодизацію історії російської літературної мови;

- закономірності формування фонетичних, морфологічних, синтаксичних норм сучасної російської літературної мови;
- особливості формування лексичного складу і стилістичної диференціації російської мови;
- внесок окремих особистостей в розвиток і нормування мови.

вміти:

- аналізувати мовний матеріал, мотивовано вибирати потрібний метод і прийом аналізу;
- читати і розуміти тексти різних історичних епох (XI – XX ст.);
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Історія російської критики та журналістики

Мета – оволодіння теоретичними поняттями, пов’язаними з історією російської критики та журналістики XVIII–XX ст., робота з критичними та публіцистичними творами.

Завдання курсу:

- ознайомлення зі специфікою процесу становлення та основними етапами розвитку літературної критики та журналістики в Росії XVIII–XX ст.;
- встановлення характеру її взаємозв’язків із розвитком літератури, естетики, філософії, журналістики, розкрити її роль у літературному процесі та російському громадському русі протягом XVIII–XX ст.;
- формування вмінь та навичок письмового оформлення своїх суджень у вигляді рецензії або критичної статті.

ЗМ 1. Російська критика і журналістика XVIII століття.

ЗМ 2. Російська критика і журналістика XIX століття.

ЗМ 3. Російська критика і журналістика XX століття.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку російської літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
-
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської літератури;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

Програмні результати навчання:***знати:***

- проблеми періодизації літературної критики;
- основні етапи в історії російської критики та журналістики XVIII–XX ст.;
- жанрові різновиди, типологію критичних та публіцистичних творів;
- найвидатніших представників російської критики та журналістики XVIII–XX ст.;
- найбільш показові художні твори різних епох;

вміти:

- проводити цілісний аналіз критичної статті;
- визначати проблеми методології критичних творів;
- визначати місце літературно-критичного мистецтва в історії розвитку світової літератури;
- поєднувати вивчення історії критики та журналістики з читанням критичних текстів;
- створювати та редагувати художні та художньо-публіцистичні тексти.

Аналіз художнього тексту

Мета - введення в проблематику розвитку теорії аналізу художнього тексту, формування уявлень про літературознавчий та лінгвістичний аналізи тексту, еволюції методології аналізу тексту

Завдання курсу:

- формування загальних уявлень про систему і структуру аналізу художнього тексту;
- ознайомлення студентів з основними методами лінгвістичного і літературознавчого аналізу;
- прищеплення навичок оперування поняттями і термінами; формування навички аналізу художніх текстів різних родів і жанрів.

ЗМ 1. Теорія і практика лінгвістичного аналізу художнього тексту

ЗМ 2. Методи літературного аналізу тексту

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку російської літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз художніх текстів різних стилів і жанрів;
-
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних літературних жанрів;
- здатність креативно використовувати когнітивні ресурси своєї мовної свідомості для вирішення професійних завдань смислового трансферу у ситуаціях міжкультурної ділової комунікації;
-

Програмні результати навчання:

знати :

- специфіку художньої літератури, її відмінність від інших видів мистецтва;
- цілісність літературного твору і принципи його філологічного аналізу;
- родовий і жанрово-видовий поділ літературних творів;
- закономірності розвитку літератури, розвиток художніх методів, літературних напрямів і течій.

вміти :

- грамотно аналізувати художній твір в цілому і окремі його елементи;
- робити аналіз мовленнєвих засобів з використанням комп'ютерних технологій;
- розглядати твори в контексті творчості автора, в загальнолітературному і соціальному контексті;
- оперувати відповідною літературознавчою термінологією;
- розуміти відмінності між способами художнього моделювання дійсності (епічним, ліричним, драматичним);
- аналізувати й інтерпретувати твори російської та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі;

- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів

Практичний курс другої іноземної мови (польська)

Мета - практичне засвоєння польської мови та нормативної бази її функціонування в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях у різних сферах професійної діяльності та побуту; опанування студентами вмінь і навичок усіх видів вільної мовленнєвої діяльності в межах програмної тематики; формування у студентів лінгвокраїнознавчої компетенції.

Завдання курсу:

- засвоєння початкових базових знань з лексикології, граматики і стилістики польської мови;
- набуття й удосконалення вже набутих умінь і навичок усіх видів мовленнєвої діяльності в межах програмної тематики;
- набуття й удосконалення більш складних мовних компетенцій (розуміння зі слуху, усне висловлювання, розуміння письмового тексту, створення письмового висловлювання, висловлювання на запропоновану тему).

ЗМ 1. Аудіювання

ЗМ 2. Говоріння

ЗМ 3. Читання

ЗМ 4. Письмо

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- володіти базовими поняттями та положеннями загальної фонетики польської мови, правильно вимовляти звуки польської мови, опанувати правильну інтонацію речень польською мовою.
- здатність до застосування наявних мовних зразків у монологічному та діалогічному мовленні;
- демонструвати знання видо-часових форм і категорій стану дієслів, основних категорій іменника, прикметника, прислівника, типів речень і ефективно застосовувати ці знання в спілкуванні;
- коректно використовувати всі граматичні форми іменника, прикметника, прислівника;
- демонструвати знання синтаксичної організації польської мови у спілкуванні.

Програмні результати навчання:

знати :

- основні поняття лексикології, граматики і стилістики польської мови;
- певну базу лексичного складу мови;
- певні мовні компетенції (розуміння зі слуху, усне висловлювання, розуміння письмового тексту, створення письмового висловлювання, висловлювання на запропоновану тему).

вміти :

- застосовувати теоретичний граматичний матеріал у мовленнєвій практиці;
- спілкуватися польською мовою в різних мовленнєвих ситуаціях;
- правильно і зрозуміло висловлювати свої думки в усній та письмовій формі з використанням засвоєного лексичного матеріалу.

ДРУГИЙ «МАГІСТЕРСЬКИЙ» РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Практична методика викладання другої іноземної мови (польської)

Мета - вивчення основних принципів методики викладання польської мови як іноземної; формування знань про основні прийоми навчання вимові, лексиці, граматиці, розумінню зі слуху, розумінню друкованому тексту; знайомство з основними рисами подібності та відмінності у системі російської, української та польської мов; формування знань про прийоми навчання основним видам мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма); вивчення способів вдосконалення комунікативної, лінгвістичної та соціокультурної компетенції студентів; вивчення способів використання аудіовізуальних та технічних засобів навчання.

Завдання курсу:

- засвоєння знань з польської мови та методики викладання, необхідних та достатніх для педагогічної діяльності;
- ознайомлення з сучасними методами та прийомами навчання та формування вміння ефективно та творчо застосовувати їх на практиці;
- набуття знань про основні риси подібності та розбіжності у системі російської, української та польської мов, формування уявлень про типові помилки студентів при вивченні польської мови, шляхах їх попередження та вирішення.

ЗМ 1. Навчання і сертифікація польської мови в світі.

ЗМ 2. Методика навчання польській мові як іноземній.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;

- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань;
- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень;
- усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату;
- здатність до перекладацької та літературно-критичної діяльності.

Програмні результати навчання:

знати :

- основні принципи методики викладання польської мови як іноземної;
- прийоми навчання вимові, лексиці, граматиці;
- прийоми навчання основним видам мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма);
- способи використання аудіовізуальних та технічних засобів навчання.

вміти :

- застосовувати теоретичний матеріал на практиці;
- ефективно і творчо застосовувати на практиці основні принципи методики викладання польської мови як іноземної;
- на основі вивчених методичних принципів вдосконалювати комунікативну, лінгвістичну та соціокультурну компетенцію студентів при вивченні польської мови;
- формувати уявлення про основні риси подібностей та відмінностей в системі російської, української та польської мов і про типові помилки у польській мові, а також шляхи їх попередження і виправлення.

Практикум російсько-українського перекладу та редагування

Мета: прищеплення студентам навичок практичного перекладу з української мови на російську та навпаки, ознайомлення з основними особливостями перекладу тих чи інших усних та письмових текстових жанрів.

Завдання:

- ознайомлення студентів з різними письмовими текстовими жанрами;
- ознайомлення студентів з різними усними текстовими жанрами;
- розгляд основні лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості тих чи інших текстових жанрів;
- визначення основні особливості перекладу певних текстових жанрів;
- навчання студентів використовувати отримані знання на практиці.

ЗМ 1. Переклад усних текстових жанрів.

ЗМ 2. Переклад письмових текстових жанрів.

ЗМ 3. Літературне редагування.

**Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:
соціально-особистісні:**

- реалізація своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використання різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;

- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- здатність креативно використовувати когнітивні ресурси своєї мовної свідомості для вирішення професійних завдань смислового трансферу у ситуаціях міжкультурної ділової комунікації;
- здатність передавати з однієї мови на іншу інформацію (як у письмовій, так і в усній формі) з урахуванням різниці між двома текстами, комунікативними ситуаціями і культурами;
- здатність здійснювати акт міжмовної та міжкультурної комунікації; володіння технологією перекладу; знання норм мови перекладу; знання перекладацьких норм, що зумовлює вибір стратегій перекладу; знання норм стилю й жанру певного тексту; певний мінімум фонових знань, необхідних для адекватної інтерпретації вихідного тексту і предметних знань для здійснення успішного перекладу у межах спеціалізації перекладача.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні закономірності процесу перекладу;
- особливості перекладу як виду мовного посередництва;
- головні види перекладу;
- засоби досягнення адекватності перекладу;
- принципи доперекладацького аналізу тексту будь-якого текстового жанру;

- основні етапи доперекладацького аналізу тексту;
- основні усні текстові жанри та їхні особливості;
- основні письмові текстові жанри та їхні відмінні особливості.

вміти:

- виконувати доперекладацький аналіз тексту будь-якого заданого текстового жанру;
 - виконувати доперекладацький аналіз, а також перекладацький аналіз тексту на задану тематику;
 - працювати з усними текстовими жанрами, виконувати синхронний та послідовний російсько-український переклад;
 - працювати з письмовими текстовими жанрами, виконувати їхній російсько-український переклад, зберігаючи основні риси стилю;
 - працювати з двомовними словниками;
 - працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Гендерні дослідження у літературознавстві

Мета – формування основ гендерної компетентності, методологічної культури та демократичного світогляду студентів-магістрів шляхом ознайомлення з основними гендерними категоріями, поняттями, термінами, науковими доробками, що накопичено в Україні та зарубіжних країнах.

Завдання курсу: дати основні уявлення про історію розвитку та специфіку гендерології, про пріоритетні напрямки розвитку теорії гендеру; сформувати інтелектуальні та практичні вміння щодо самостійного проведення дослідження з гендерної тематики.

ЗМ 1. Історія виникнення і розвитку гендерології;

ЗМ 2. Основні поняття і проблеми гендерної теорії;

ЗМ 3. Гендерні дослідження

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

інструментальні:

- спілкування іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

професійні:

- здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку російської літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації

- мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз художніх текстів різних стилів і жанрів;
-
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних літературних жанрів;
- здатність креативно використовувати когнітивні ресурси своєї мовної свідомості для вирішення професійних завдань смислового трансферу у ситуаціях міжкультурної ділової комунікації;
-

Програмні результати навчання:

знати :

- специфіку художньої літератури, її відмінність від інших видів мистецтва;
- цілісність літературного твору і принципи його філологічного аналізу;
- родовий і жанрово-видової поділ літературних творів;
- закономірності розвитку літератури, розвиток художніх методів, літературних напрямів і течій.

вміти :

- грамотна аналізувати художній твір в цілому і окремі його елементи;
- робити аналіз мовленнєвих засобів з використанням комп'ютерних технологій;
- розглядати твори в контексті творчості автора, в загальнолітературному і соціальному контексті;
- оперувати відповідною літературознавчою термінологією;
- розуміти відмінності між способами художнього моделювання дійсності (епічним, ліричним, драматичним);
- аналізувати й інтерпретувати твори російської та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі;
- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів

